

PLANINSKI VESTNIK

GLASILO „SLOVENSKEGA
PLANINSKEGA DRUŠTVA“

XXIII. LETNIK

1923

ŠTEV. 5

Planinski spomini.

Piše duh. svetnik, župnik Jakob Aljaž.

(Dalje.)

29. Še enkrat Triglavski stolp.

adnjič¹ sem popisal pravdo zaradi stolpa, tukaj pa naj označim bolj natanko načrt in stavbo. Ker sem bil na gimnaziji v fiziki dobro podkovan in sem še pozneje študiral (delal sem žagarjem turbine!), sem pozimi idejo mojega stolpa v sobi zasnoval in s kredo na tleh načrt zarisal ter določil dimenzije. Moj mladostni prijatelj Anton Belec iz Šentvida je moj načrt še izboljšal ter stavbo požrtvovalno, brez dobička ali zaslužka, mojstrsko izvršil. Tovarnar inženir Amman, posestnik cementne tovarne, mi je ponudil brezplačno cement, pa sem ga hvaležno odklonil in se odločil za železo.

Stolp ima obliko pokončnega valjarja s premerom 125 cm, okrog tri metre višine, s streho v obliki stožca. Ogrodje tega stolpa so peteri močni, pokončni stebriči iz kotastega železa $50/50$ mm in štirje vodoravno na stebriče z vijaki pritrjeni železni obroči ($50/10$ mm). Čez ogrodje je napeta močna železna pločevina, dvakrat debelejša ko ona, ki se rabi za kritje cerkvenih stolpov. Da se pločevine ne prime rja, je močno pocinkana; Belec je to pločevino naročil v tovarni Winiwarter.

Iz vrha špičaste strehe moli drog, okoli katerega se suče kositarna zastava z letnico 1895. Ta drog je sedaj zakrivljen proti Vratom, ker je pozneje Požganc nanj pripel bakreno žico za strelovod (40 m) in jo speljal iz višave po zraku naravnost pod sneg, proč od stolpa, mesto po tleh. Šest metrov visok sneg in plaz je pritisnil na bakreno žico in drog zakrivil; sreča je bila, da ni plaz stolpa odnesel v Vrata; držale so stolp nasprotno železne žice. Kasneje sem postavil ob stolpu pokončen lesen, 6 m dolg drog, s počeznimi palčicami, pol metra

¹ Plan. Vestn. 1922, str. 82 (slika na str. 53). — Uredn.

vsaksebi, zato da sem z daljnogledom meril višino snega. Značilno je, da vsako zimo veter iz Trente gori nanese visok kup snega, ki je par metrov proč od stolpa še veliko višji, ko je sneg nad stolpom. Vsako leto se pokaže vrh stolpa iz snega konec junija, l. 1922 se je pokazal izvenredno konec maja.

Vratca v stolp so zato majhna, da se močni veter ne upira vanja, kadar se odpirajo. Zapirajo se avtomatično.

Stebriči so v tleh narezani, s cementom zaliti in stolp je od vrha s štirimi močnimi železnimi žicami k tlom pritrjen v skale. Eno teh skal je strela raznesla. Da bi strela ne delala škode in temelja ne razrahljala, je kazalo narediti strelovod z bakreno žico (40 m), ki elektriko odvaja in oslabi. Kovini in veliki pločevini pa elektrika nič ne škoduje. Izkušnja uči, da na visokih gorah strela ni posebno močna, ker se megla na hrib nasloni, napetost ni velika in iskra večkrat preskoči. Leta 1825. je bil na Triglavu v tisti strašni noči, ki jo stotnik Bosio popisuje, večkrat od strele zadet Bosio in njegov prijatelj, pa nista bila ubita.

V stolp sem postavil tri okrogle stole, dva samovara, šest kositarnih kozarcev, barometer in termometer ter posodo špirta za samovar. Kadar je temperatura pod ničlo in mrzel veter, turistu topla kava ali čaj prav pride, sicer bi se moral obrniti.

Najvažnejša naprava v stolpu je Triglavska panorama, naslikana na okroglem kositarju ob steni okoli, z imeni gora in krajev; potnik se lahko orientira, krasni razgled uživa lahko več ur, ker ga ne ovira ne mraz ne vihar, ko pride upehan čez strme stene vrh Triglava.

Premier (125 cm) sem namenoma vzel majhen, da stolp služi le za razgled. Na steni je zapisano v več jezikih, naj se ob hudi uri zaradi strele ne biva v stolpu. V ta namen sem 15 m nižje v steni naredil zoper hudo uro Staničevo zavetišče. Neki tuji inženir mi je pozneje rekel, da je z zanimanjem ogledoval stolp; on za svojo osebo pa bi se v stolpu ne bal strele, posebno če bi stena bila z azbestom znotraj pokrita: „Raje bi bil znotraj stolpa, ko zunaj“! —

Osem okenc v velikosti $15/15$ cm je v dveh vrstah okoli narejenih; skozi gorenja gledaš stoje, skozi spodnja štiri pa sede. Stekla so med vojsko iz okenc pokradli, tudi dvakratne rezerve pod skalo ni več. Leta 1923. bom oskrbel nova stekla za okenca. Okoli stolpa smo naložili kamenja. Železni obroči so znotraj, ne zunaj, da vzdrže pritisk viharja in obilnega snega (6 m); za obročje so pripete na vseh straneh železne žice, ki držijo stolp in so v zemljo priklenjene.

Kakor se razvidi, je Anton Belec iz Šentvida pri Ljubljani stolp prav solidno izdelal in postavil. Vse stroške sem plačal jaz iz svojega,

pozneje pa stolp podaril Planinskemu Društvu. Težka naloga je bila, posamezne kose stolpa znositi na tako višavo. Pa že v načrtu smo preskrbeli, da se stolp sestavi iz posameznih kosov, ki so bili težki po 15 do 20 kg in so se dali z vijaki skupaj pritrditi. Šest krepih nosačev je znosilo v enem tednu posamezne kose na Triglav, potem je Belec 7. avgusta 1895 s štirimi pomočniki stolp v petih urah postavil.

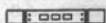
Nasprotniki so me črnili in pisali, kako nevaren je stolp zaradi strele. Pa izkušnja uči, da to ni res. Dasiravno so po robu in po stenah železni klini in žice, ni tam nobenega sledu strele. To izpričujejo triglavski delavci več ko 40 let. Pač pa so sledovi strele v skali nekaj metrov proč.

Komaj je bil stolp postavljen, sem že dobil priznanje in pohvalo od dveh inozemskih turistov: Dr. Habel in Dr. Menthel iz Vratislave, ki pišeta, „da je stolp v vseh posameznostih vrlo zamišljen in spretno postavljen in bo stavba brez dvoma našla odobravanje vseh triglavskih potnikov“. Podobno sta se izrazila tudi Dr. W. Rullmann iz Monakovega in J. Oestreich, železnični direktor iz Essen-a na Pruskem.

Dobil sem koj prvo leto dvanajst priznanj, potem še od Dr. Fric Pregl-a in Dr. Knapitsch-a iz Gradca, nadalje od Dr. Karl Kraftha, advokata iz Dunaja, in Dr. J. Schäflerja, profesorja iz Monakovega. Zadnja dva, odlična turista, sta rekla, da bosta pri prvem zborovanju Alpenvereina predlagala, naj se podobne stavbe napravijo tudi na drugih visokih gorah. — Vsa čast in hvala daljnim Nemcem, nepristranskim strokovnjakom! Pri takih Nemcih se učimo tudi mi Slovenci solidarnosti in temeljitosti, ne bo nam škodovalo. Nasprotovali so mi bili le ljubljanski in celjski renegati. —

Tem potom ponavljam iskreno zahvalo g. Antonu Belcu, svojemu mladostnemu prijatelju, požrtvovalnemu in značajnemu možu, pa tudi Slov. Planinskemu Društvu, ki me je vedno podpiralo in z vsemi častmi odlikovalo.

(Konec prih.)

Preko Kranjskogorskih planin.

Spisala Darinka.

(Konec).

Brat, ki je bil obenem nekaj vodnik, se vzpenja naprej, kar nenadno obstane. Široka, gladka, precej dolga skala brez prikladnega vstopa, s strmima in globokima prepadoma na obeh straneh, je ležala pred nami. Kakor podlasica se splazi čez njo, mi smo se pa nežno oklenili gladke površine in sledili njegovemu zgledu. Sicer smo prešli

še parkrat manj opasna mesta, ko smo se plazili čez ali med strmejšimi skalami, a proti vrhu je postala pot lažja. Dospevši do neke table z napisom „v Trento“, smo opazili drugo markacijo steze, ki se odcepi v dolino. Od tu vodi proti vrhu še par serpentin; ob pol 9. uri pa smo sedli k železni skrinjici, kjer je shranjena spominska knjiga, vrh Prisojnika (2555 m). Počivali smo pol ure, se vpisali v knjigo, ki je še iz leta 1908 in je kazala, da je bil letošnji poset tukaj zelo malenkosten. Razgleda nismo imeli, ker je vrh obkrožala gosta megla. Žal nam je bilo za prekrasnim razgledom, ki bi ga lahko imeli ob jasnem vremenu na dolino obeh Pišnic, v dolino Trento, na Sočo ter vrhove, ki obkrožajo te divne doline (Mojstrovka 2332 m, Jalovec 2643 m, Razor 2601 m, Bovški Grintavec itd.).

Ob 9. uri smo zapustili megleni vrh in šli do že omenjene table „v Trento“. Od te se odcepi nižje stezica proti Razorju, kamor smo bili namenjeni. Ta pot, ki so jo zgradili Slovenci, ni tako interesantna ko preje opisana, toda lažja. Markacija vodi po skalnatih tleh, tuintam poraslih z nizko travico. Ker smo bili zelo nizko, nas je megla končno zapustila. Mogočno je obsevalo solnce ponosni vrh Razorja, na katerem ni bilo niti najmanjše meglice. Gladke stene so nam kazale svoje povprečne razpoke z nekakim tihim opominom, da bomo morali tu preko.

Kmalu se je združila naša stezica z ono, ki pride naravnost z Vršiča in se zavije v kratkih serpentinah strmo proti Trenti. Dospevše do gozda, nas kar ni mikalo iti naprej; čeprav smo namreč že izza žične ograje pri Domu na Vršiču hodili po sedanji italijanski zemlji, se nam vendar ni ljubilo, iti naravnost v njih brloge. Ob 11 uri smo le dospeli do odcepa. Prvotna pot se je nižala naravnost proti Trenti, druga pa se je odcepila na levo proti Razorju. Zapustili smo prod ter prišli na skalnata tla. Skale je nalahno oblivala voda, kjer smo si gasili žejo, loveč kapljice po zglaženem kamnu. Za nekaj minut smo se nahajali na širokem, visečem prodišču, ki leži med kraljestvom Prisojnika in Razorja. Na desni se je ponosno dvigal Razor, sedaj še čist, a od Prisojnika so se že jele valiti prve lahne meglice proti temu mogočnežu: kakor nalašč, da nam nagaja, ali nas ima pa tako rada, da nas ne more zapustiti! Ogledovali smo še mali, cerkvici podoben, oster vrh pred Razorom (na specijalki „Kirchturm“) in ostale špice, ki so se vrstile, kakor kaki kipi, proti Prisojniku. Te so se jele oblačiti v megleno tančico, kakor da bi se nas sramovale.

Opoldne smo dosegli Mlinarico. Ledenomrzal je ta studenec in skoraj nas je zazeblo. Čez pol ure so nas sprejele skale v svoje hladno naročje. Položna polica nas je privedla kmalu v strmo, visečo razpoko

pod skale. Z radostjo smo pozdravili prve kline, ki so se vrstili do konca tega žleba. Komaj pa smo prilezli iz zaseke, že se je pričela polica polagoma dvigati in za ovinkom na levo smo zapazili pred seboj strme in gladke skale, opremljene s klini. Oprezno smo se dvigali vedno višje, klini so nam izborno služili. Še nekaj skal smo prekoračili in bili smo na dolgem prodišču na južni strani Razora, pred nami pa je ležalo sedlo med Planjo in Razorom.

Ko smo si na sedlu nekoliko odpočili, spravimo nahrbtnike na varno v zatišje, sami pa smo odhiteli proti vrhu po prodnatih tleh. Pri vsakem koraku nam je drselo kamenje izpod nog. Pred nami so kipeli, navpični, gladki, toda ozki stolpi, drug pri drugem. Kar napeto smo pričakovali, kje pridemo preko teh stolpov. No, tega ni bilo treba; kati komaj smo se nekoliko zasukali na stezi, že smo zagledali nekaj metrov nad seboj vrh z veliko, iz skal zloženo piramido. Kar po celem smo krenili proti njemu po rdečih skalah, ki so se rušile pod nogami in drsele s silno naglico v dolino.

Okoli treh popoldne je morala biti ura v ljubljanskih zvonikih, ko smo se podpisali v knjigo vrh Razorja in opazovali krasno megleno panoramo. Kamor je segalo oko, povsod megla. Ker smo je bili do grla siti, smo odhiteli navzdol in dričali po produ, da smo po preteku slabe pol ure zopet stali na sedlu med Planjo in Razorjem. Oprtavši nahrbtnike, smo si poiskali pot naravnost strmo navzdol proti Križkim Podom. Brzo smo se nižali do gladke, strmo viseče stene, podobne začetnim stenam Skute.

Zopet so nam služili klini prav dobro. Požurili smo se na Križkih Podeh in bili ob pol petih pri prvem Križkem jezeru. Na naši poti proti Drugemu ali Splevtskemu jezeru smo opazili mahoma nekega človeka, zavitega v temno haljo, kako se je spustil z glasnim krikom iznad Križa proti nam. Meneč, da je kak pastir, se nismo več brigali zanj. Ob Drugem Križkem jezeru pod Splevto smo opazovali globoko pod seboj divno dolino, ki smo jo imeli za Vrata. Nismo si bili na jasnem, da gledamo mesto te naše ljubljene slovenske doline na potujčeno dolino Soče.

Pričeli smo nabirati planike, čakajoč Vladimirja, ki je zaostal pri Prvem jezeru, zamudivši se z nahrbtnikom, ki se mu je strgal. Sklanjajoč se od planike do planike, zaslišim naenkrat polglasen Vladimirjev „halo“, ki je prihajal od sten pod nami. „Brzo se napravite, da odrinemo, ker nas zasleduje neki italijanski vojak“, sem še čula in naznanila ostalim, ki so bili brzo oprtani in pripravljeni. Razburjenje se nas je polastilo, ko dospe brat in nam sporoči ves dogodek, kako mu je grozil neki Italijan, ki se je spustil iznad Križa, oddaleč s puško. Vsled pre-

cejšnje razdalje se mu je posrečilo uteči in se skriti med skalami. Brezskrbnost je izpodrinila skrb, kako pridemo čimpreje na našo stran. Kar smo mogli, smo hiteli čez Pode, vedno se skrbno ozirajoč, se li ne pokaže kje nepoklicanec. Skale, med katerimi smo hodili, so nas varno skrivale očem zasledovalčevim. Kmalu smo dosegli široko polico ob navpičnih skalah. Stenar je bil že pred nami in, prišedši za ovinek, smo opazili pred seboj tudi Stenarjevo sedlo. V njega sredini pa smo z veseljem spoznali cementni steber — znamenje meje med Italijo in Jugoslavijo. Mislim, da se še nismo nikakega znamenja tako razveselili, ko tega med Stenarjem in Sovatno! Na varnem smo bili pred nadaljnim zasledovanjem! Ob polupetih smo sedli na položne skale v — Jugoslaviji; hodili smo torej celih 13 ur po italijanski zemlji.

Vsled beganja nam je bil potreben mal počitek; ob njem smo imeli kar najlepši pogled na triglavsko severno steno, na Triglav, Kredarico in ponosni Triglavski Dom.

Čez četrte ure smo krenili navzdol, mimo Bukovlja pod Luknjo proti Aljaževemu Domu; vanj smo vstopili v mraku. Naslednjega dne smo nadaljevali turo po Tominškovi poti na Kredarico, čez Velo Polje in skozi Rodnje na Staro Fužino in mimo Bohinjske Bistrice na vlak, ki nas je odnesel v ropot in prah slovenske prestolice.

V spomin prijatelju Jožu Turku.¹

Špela. (Dunaj).

Pomlad se kmalu povrne spet. Pomlad na Ljubljansko polje! Zelena travca bo posejana z belimi marjeticami, visoko proti nebu pa se bodo zaletavali škrjančki in gostoleli in žvrgoleli — nad tvojim grobom, Jože!

Od Kočne pa tja do Ojstrice — ena sama pesem! Rožnate gore in modro nebo in temni gozdovi notri do Sv. Primoža! Kolikokrat so gledale tvoje oči to krasoto!

Planine moje, drage ve planine,
kako vas ljubim, izza mladih dni
vas nosim v srcu, strme visočine,
in ne nagledajo se vas oči . . . .

(Aškerc, „Zlatorog“).

Tudi ti, Jože, si mislil tako.

Ne gledaš jih več!

Klavernega avgustovega popoldne, ob slabem vremenu je bilo; namerim se v Kamnik. Doma vržem v nahrbtnik „goiserce“; dobre so, če bo družba, se kam vzdignemo. — Res se zbere na peronu mala turistovska družba, med njimi Jože, seveda z golimi koleni. Domislim se tiste nemške pesmi:

„Ön Wald lasst 's sei' Schatten
Ön Buam 's' nackat Knia“ . . .

¹ Gl. Plan. Vestnik 1923, str. 43. — Ured.

Trojica prisede v voz in kmalu smo turistovsko razpoloženi. Lenčka in Binče prekladata nahrbtnike s police v naročje in obratno; Jože me ogleduje od nog do glave: „Kako? V hribe z nizkimi čevlji, Špela?!“

„Saj imam v nahrbtniku goiserce in jopič, drugega mi treba ni, samo da je kaj denarja v mošnji!“

„Pa da se sploh upaš k nam prisesti v svojih novih rokavicah“ „Seveda, če pri vas še ni v navadi, da se človek po zamazani železnici vozi v rokavicah, pri nas v tujini je v navadi.“ „Resno torej povej, ali si namenjena v Kamnik, Špela, ali v hribe?“ „Oboje, na vsak način pa v hribe, čemu bi nosila drugače težke čevlje s seboj.“ „No, pa z nami že ne pojdeš, — že radi rokavic voljo ne!“ „Ne ponujam se! Jaz sem namenjena na Okrešelj in v Solčavo, vi pa sam Bog ve kam.“ „No, mi gremo na Kokrsko sedlo; če boš ponižna, te vzamemo s seboj.“

„Kakšna čast!“ —

Stemnilo se je že bilo, ko smo bili v Bistrici. Franca nam je dobro postregla; zmenili smo se pa, da bomo spali na senu pri Johani. Tudi jaz sem bila s tem zadovoljna, češ, tam gotovo ne bo — bolh.

Mahnemo jo proti Johaninemu koncu; sedaj šele zagledam, da nosi Jože steklenico pod pazduho.

„— ? —“

„Vino: zaradi štimunge!“

Pri Johani še malo pokramljamo, potem se odpravljamo spat.

Opojni duh sena me je vso prevzel, leto dni nisem bila v planinah. Pod nami pa so bingljali in cingljali zvončki „Lizke“ in „Dimke“ in „Gavtrože“ — kako lepa godba, da si človek lepše misliti ne more!

„Kaj si pa umolknila, Špela?“ se oglasi Jože s svojega konca.

„Kaj ti veš, kaj se pravi ležati spet na senu po tako dolgem času! Tebe ne omamlja ta duh sena, sploh — ti ne razumeš te vrste poezije.“

„Poglej jo no! Mari je steklenica že prazna, ker tako poetično govoriš?“

Tako me je dražil. Kmalu pa je začel moški spol pošteno smrčati, tudi Lenčka se je obrnila v stran — in zaspala. „Dimka“ in „Gavtroža“ pa celo noč nista dali miru; zeblo me je, duh sena je bil tako opojen, da nisem mogla zaspati. Težko sem čakala jutra

Ko se je v Johanini kamri spodaj začelo nekaj micati in preobračati, se napotim doli.

„Johana, dobro jutro, toda z vašim senom je izguba, celo noč nisem zatisnila očesa.“

„Eh, saj sem djava, kdor ni vaju tega, pa ni vaju, tudi jaz še nobeno noč nisem na senu zaspava.“

Zlato solnčece je stalo že precej visoko, ko smo se odpravili proti Kokrskemu sedlu. Vročina nas je močno dajala, pa Jože je bil naspan in prav židane volje. Spotoma smo trgali maline in se razgovarjali o kačah in o nevihti, o srčnih napakah, trganju v udih in drugih takih nadlegah. Ves čas je nosil Jože glavo prevezano z belim zvitim robcem za kake 2 prsta na široko.

„Ti, Jože, ali te glava boli?“

„A? Čemu neki?“

„Čemu pa potem nosiš obvezano glavo?“

Lenčka se brž oglasi:

„Za kodrčke se boji, za kodrčke, da mu z lima ne uidejo? Oh, to ste moški!“

„Jaz pa le mislim“, se oglašim, „da mu ni za kodre: svojo pamet si je privezal!“

Jože, ki je te duhovite opazke mirno prenesel, naju pouči:

„Ženska pamet, kratka pamet! Če se močno v glavo potiš, si prestrezi pot z ruto na čelu, da ti ne lije čez obraz!“

Tako smo prispeli okoli poldne na Kokrsko sedlo. V koči smo se podprli z žganci, potem pa ven — v božjo naravo!

Krasen dan! Ležali smo za kočo in se solnčili. Grintavec ves rožnat pred nami, spodaj v Kokrski dolini se je jelo počasi, počasi mračiti. Z Jožetom sva gledala tiho dolinico, kako se bela steza vije po nji, izginja za zelenjem in se spet v vijugah prikaže. Dolgo sva gledala . . . Ah Jože, da je morala biti to tvoja zadnja pot!

„Dečve pokonci, solnce nas zapušča, eno vama še zagodem, potem pa — hajdimo“, bodri Jože.

Nama se pa le ni dalo, — kako lepo je ležati tako na solncu, človek je skoro bližje nebu kakor zemlji, — brez dela in brez skrbi — čemu spet v dolino?

Jože se je bil medtem v koči na dolgo in široko informiral o poti, ki gre čez Greben k Podkorenski koči. „Po Grebenu“, se oglasi Lenčka, „po Grebenu pa že ne pojdemo.“ Šlo je izprva čisto dobro. Pot je bila dobro markirana, nevarnosti nikjer. Na malem sedelčku se pa domislil Jože :

„Zdaj jo mahnemo kar na desno čez Greben, boste videle, dečve, kako hitro bomo spodaj.“ „Ali si že kdaj hodil tod?“ ga vprašam. „Hodil ali ne hodil, — tu gre pot, pa basta!“ Toda poti ni bilo — nikjer.

Lenčki gre na jok. „Veš, Jože, s teboj ne pojdem nikoli več, ravno tako si nas zvlekel v Zeleniške Špice! Ali je bilo treba takrat tistega smrtnega strahu! Jaz ne pojdem čez Greben, pa ne pojdem.“ — In šlo ji je resnično na jok. Slednjič se je dal Jože omehčati ne radi Lenčkinih solz, ne, samo radi tega — ker se je začelo že pošteno mračiti.

Markacijo smo bili medtem izgubili, tavalimo za Jožetom kar povprek čez drn in strn, nihče ni vedel, kje in kako. Ob 9. uri zvečer smo po dolgem iskanju in trudu zagledali luč v neki pastirski koči. Niti Jože ni poznal tiste koč. Pastir s svojim paglavcem nas je zelo neprijazno sprejel. O prenočišču ni bilo govora. Torej naprej! Pastir nam je razložil, kje leži koča pod Korenom. Prižgali smo svečko v svetilki in se odpravili proti tisti koči. Pastirjev paglavec nas je samo za stečaj spremil ter tako dejal: „Najprej na desno, potem navzdolž po žlebu in potem po grušču navzgor — lahko noč!“

Pa zastoj: ni bilo žleba, niti grušča. Jože je teklen nazaj v kočo po starega pastirja. Ta nas je toliko spremil, da smo končno ob kakih 10. zvečer padli v kočo, ki je bila prazna.

Vsa jeza, ki sva jo bili spotoma zlili na Jožeta, je bila namah ohlajena. Vsedli smo se okrog lonca mleka. Jožeta pa je le nekaj skrbelo, nič kaj dobre volje ni bil.

„Kaj jo mahnem kar zdajle ponoči čez Osredok v dolino.“

„Ali se ti meša“, se oglasimo vsi trije. — „Jutri dopoludne moram biti v uradu; kaj se vi razumete na moje stvari, rešiti moram dopoludne 16 aktov.“

„Akti gor, akti dol! Zdaj ne moreš v dolino.“ Jože se je dal le pogovoriti; kmalu nato smo se le začeli prekladati po policah, ki služijo pastirjem obenem za posteljo. Jože se je spravil na najvišjo polico, ker je bila najdaljša, v ozadje koč na klop smo spravili Binčeta in medve z Lenčko sva se stisnili na spodnjo polico. Koča je bila prav prijazna, vleklo ni, toplo je bilo tudi, tu pa tam kaka kozica, kak lonček iz tiste slavne police za naše trudne kosti. Toda ta koča je imela drugo bogastvo, bogastvo v pravem pomenu besede in moja koža je bila obilno deležna — tega bogastva! Kraljestvo bolh, pravih planinskih bolh! Posebna species je morala biti, morda *pulex irritans Carniolica* ali *Pulex alpina*.

Strah pred bogsigavedi kako infekcijo me je spravil brž s police; zapalim ogenj, da se grem do jutra. Suhljad je bila pripravljena, drva na polici nad ognjiščem; ena, dve, in gorelo je!

Prisedla sem bližje in bližje k ognju, pristavila še lonček mleka, — kar se z zgornje police zavalil Jože na sredo kože, da se pošteno prestrašim: „Ali si ob pamet? — vsi se bomo zadušili! Vsaj vrata odpri!“

Boga mi, kar pogrelo me je! Gost dim se je valil po koči, najbolj pa je silil proti stropu. Jože je bil nejevoljen, da sem ga zbudila iz spanja, a je kar hitro spet zlezel na zgornjo polico — in že smrčal.

Rano v jutru smo zapustili kočjo in se razgledovali, kje smo. Meni se je jelo šele na Osredku v glavi svitati, pa niti danes ne vem, kje je bila tista slavna kočja.

Osredek je paša za oči, balzam za dušo! Tako mehke planinske travce zlepa ne najdeš kmalu! Na tisti trati, ki se tako lepo vidi s Kamnika, kjer stoji kajba za seno in visoki topol, na tisti trati naju je Jože prijel z Lenčko za roko in je začel teči z nama, kakor bi ga bil podil sam vrag. Kakor žoge sva leteli po trati! Ko mi je bilo že vsega preveč, sem se kar vsedla na zemljo, Lenčka pa je v širokem loku odletela po travi, kakor pozimi na drsališču.

„Kaj misliš res, Jože, da si bom radi tvojih 16 aktov polomila vse kosti, ker se ti zljubi dirjati kakor norec!“

„Saj jih ni več šestnajst, gotovo jih je že devetnajst“, se oglasim, „ura gre na deseto.“ Skozi Stranje je šlo ko vihra. Zapustila sem družbo in se vrnila h „Korlnu“ in nato ob potu zaspala za dve urci.

Pravili so mi pa, da se je Jože tisto popoldne močno potil v pisarni; točno ob šestih zvečer je že stal pred pošto in bil namenjen k promenadi v Tivoli. Rešil je — vseh 16 aktov, niti 17 jih ni bilo.

Čez par dni smo se ločili z Jožetom. Nekateri smo odhajali spet na Dunaj; curkoma je lilo, ko smo o polnoči „plaval“ s Spodnjega Rožnika proti mestu.

Tretjega oktobra: pismo z domovine, še celo Jožetova pisava:

„Špela! Vreme nam nagaja; če se pošteno zjasni, lezemo še na Skuto, Kočno in seveda — v Zeleniške! Sedaj sem iztaknil eno veliko harmoniko in če jo vzamem s seboj v hribe, se fantje in devič'ce strnejo v rajanje, da je veselje! Kadar prideš Ti doli, Te počakam ž njo na kolodvoru . . . Jože.“

Ne boš me čakal več, Jože — za te je končano!

Pri Sv. Križu spiš, spiš nevzdrumljivo! Jaz, mi, vsi pa smo žalostni. Ne bomo več slišali Tvojega prešernega smeha, videli Tvojega prijaznega pogleda, se ogrevali ob Tvojem blagem sreju, plemeniti duši. Neizbrisljiv pa je spomin na Te, dragi Jože!

Čez hrib in dol.

3. Poročam, da sem leta 1922 napravil sledeče ture in izlete: 12. III. 1922 Ljubljana — Otožec — Škofja Loka (s tov. Kremžarjem); 19. III. Trbovlje — Kum — Št. Janž (s tov. Kremžarjem); 24. V. Mixnitz — Hochlantsch (1722 m, Štajersko) — Breitenau (sam); 5. VI. Pernegg — Mugel (1632) — Leoben (sam); 15. VI. Bruck a. d. Mur — Rennfeld (1630) — Breitenau (sam); 24. in 25. VI. Aflenz — Hochschwab (2278 m) — Vordernberg — Leoben (sam); 23. do 27. VII. Kamnik — Vel. Planina (prenoč.) — Konj — Ojstrica — Kocbekova k. (prenoč.) — Škarje — Grlo — Okrešelj (prenoč.) — Turski Žleb — Skuta — Zois. k. (prenoč.) — Kalški Greben — Dolga Njiva — Kokra — Kranj (s tov. Kremžarjem); 31. in 1. VIII. Škofja Loka — Ratitovec — Babji

Zob — Radovljica (s tov. Kremžarjem); 10. do 13. VII. Slovenjgradec — Sv. Uršula (prenoč.) — Sv. Križ — Sv. Mihael — Mozirska koča (prenoč.) — Medvedjak — Mozirska koča (prenoč.) — Medvedjak — Ljubno — plan. Loka na Raduhi (prenoč.) — Raduha — Luče — Podvolovljek — Rak — Stahovica — Kamnik (s tov. Kremžarjem); 26. XI. Andritz b. Graz — Schöckl (1446) — Graz (z istim); 3. XII. Frohnleiten — Hochalpe (1643) — Frohnleiten (sam).

Franc Marušič.

4. Na Savinjske Alpe! Komaj sem zasilo dorasel — bilo je pred kakimi 15. leti — me je moj dobri oče, navdušen planinec, vzel s seboj v Savinjske Alpe. Bila je moja prva planinska tura skozi Logarjevo dolino na Okrešelj. Oglasila sva se pri njegovem znancu, pokojnem starem Logarju, prehodila dolino — jaz sem molče in začudeno strmел v nepoznate gorske velikane. Na Okrešlju pa je oče rekel: „Fant, za prvikrat imaš dovolj! Zdaj se vrneva. Ti pa se, ko doraseš, vračaj vsako leto z ljubeznijo in navdušenjem v to gorsko krasoto.“ — In tako je tudi bilo in je še sedaj.

Vsako leto v počitnicah sem šel v Savinjske Alpe, prehodil sem tudi Pohorsko pogorje in Julijske Alpe. Med vojno se mi je nudila ugodna prilika spoznati Tirolske Dolomite in do dobra Ortlerjevo skupino. Leta 1918 sem bil trikrat na Ortlerspitze in Königspitze, dvakrat na Dreisprachenspitze (ime vsled tega, ker meji na bivšo Avstro-Ogrsko, Italijo in Švico). Prehodil sem Stifserjoch, Tonalepass itd. Oni velikani so mi imponirali, svoje Savinjske Alpe pa ljubim.

Veliko novincev sem že vodil po Savinjskih Alpah. Precej truda me je stalo, a vzgojil sem iz njih planince. Saj je dovolj: popelji dovezetnega človeka v planine — vrnil se bo kot bodoči planinec!

Lansko leto nisem prišel z izleti na svoj račun. Služba v Zagrebu mi je preprečila običajne ture. Samo enkrat sem se lahko nepričakovano za nekaj dni odtegnil trudapolni službi, pohitel sem na Savinjske Alpe, da se malo razvedrim. Ker v naglici nisem mogel dobiti družbe, sem se odločil, da grem sam, bom vsaj neoviran.

Bilo je to v soboto dne 29. julija. Odpeljal sem se ob pol 5. popoldne iz Zagreba in sem prišel domov v Braslovče ob 10. uri zvečer. Niso me pričakovali, zbudil sem mamo, da mi je pomagala pripraviti vse potrebno za pot. Namočil sem čevlje v olju, natlačil nahrbtnik in namazal kolo. Plašno mi je izpolnila skrbna mama vsako željo. Do ene ure sva vse pripravila, navil sem buditnik in legel k počitku: samo legel. Niti zaspal nisem. Ko se je buditnik sprožil, sem bil že oblečen. Vrgel sem nahrbtnik na rame in cepin privezal na kolo; odpeljal sem se, ko je velika ura v stolpu odbila štiri.

Pot na kolesu ni bila prijetna. Težak nahrbtnik me je zelo oviral, tudi noge so se pritoževale. Počival sem v Mozirju, pozneje na Ljubnem, povsod le malo časa. V Lučah sem se oglasil pri Brataniču, v pol ure sem se okrepčal in kolesaril naprej do Igle. Nisem gledal niti kristalno čiste Savinje, niti sivega skalovja gor, ki se dvigujejo ob cesti, pa globoko sem vdihaval sveži gorski zrak. Presihujoči studenec pod Iglo je popolnoma usahnil. Poplezal sem na ponosno Iglo, zamudil s tem celo uro in dospel ob 11. dopoldne v Solčavo. Pri Herletu sem prav dobro kosil, shranil kolo na podstrešje in ob 12. sem peš nadaljeval pot v Logarsko dolino.

Vožnja na kolesu me je bila tako utrudila, da sem moral vsak čas počivati. Ves utrujen sem dospel kmalu po drugi uri do Piskernika. V hladnem, naravnem basénu nad Piskernikovim zavetiščem sem se skopal, legel na zeleno trato in po eni uri sem se čutil zopet dovolj močnega. Prijazni oskrbnik Herle me je sicer zelo vabil, da prenočim pri njem, toda nisem smel izgubljati časa. Ob šestih zvečer sem prišel na Okrešelj, v planinski krasoti bolj in bolj navdušen. Utrujenost je bila vedno manjša. Iz Okrešlja, sem se brez odmora podal proti Hudemu Prasku. Leta 1921 sem pri plezanju v njem izgubil cepin in klobuk. Težko sem se ločil posebno od klobuka, ker me je spremljal

na planinah že celih deset let. Trikrat sem pozneje preiskal Hudi Prask, brez uspeha; tudi tokrat. Ali tudi prihodnjikrat? ... Hladna noč je že objela pogorje, ko sem se vrnil.

V Frischaufovem Domu sem našel več družb. Največja je bila mariborska, ki je imela v načrtu poleg Savinjskih še Julijske Alpe. Zavidal sem jo. Trije turisti so me vabili, da grem z njimi skozi Turški Žleb na Cojzovo kočo; dva dijaka, drzna in spretna turista, sta me vabila na Mrzlo goro. Nobenemu vabilu se nisem mogel odzvati, rad bi šel z vsemi, pa ne morem, nimam časa. Imam načrt in nočem ga spremeniti. V koči je bilo zabavno, kakor vedno. Vem, da je imel ta ali oni kake skrbi, a na planinah se pozabi na vse! Še pozno v noč smo se smejali in drug drugega vlekli, dokler nas ni marljiva oskrbnica Marička porazdelila po sobah in v podstrešju.

Za ponedeljek, 31. julija, sem imel načrt preko Savinjskega sedla na Češko kočo, čez Mlinarsko sedlo in Grintavec na Kokrsko sedlo. Ob 6. zjutraj sem stopal po Mrzlem dolu proti Savinjskemu sedlu. Kratek odmor, pogled nazaj na koroško stran — povsodi bi bil rad, da me ne veže služba. Najprikupljiveje me je vabila Mrzla gora ... Hitel sem, da se otresem zapeljivcev preko Jezerskega sedla proti Žrelu. Glej jih, prav na vrhu Žrela se je pasla čreda koz in me je debelo gledala! Prijazno sem jih nagovarjal, naj se umaknejo, da ne bodo rušile kamenja za menoj. Niso me razumele, poučil sem jih s cepinom. Nato sem se spustil po Žrelu navzdol. Pot skozi Žrelo mi je ena najljubših. Pogled v Žrelo opoši mnoge turiste. Izognejo se ga v velikem ovinku v dolino, po nepotrebnem; po hrbtu, s pomočjo nog in rok, sem se spustil nekako do sredine. Tam sem pa odprl nahrbtnik in izvlekel razna okrepčila. Jedel in pil sem kakor pri mizi, v dokaz, da ni bilo nikake nevarnosti. Povžil sem porcijo, ki sem jo namenil, potem pa začel vriskati in prepevati. Pa ne mislite, da sem kak izučen pevec, ne ne, — na planinah je vsak glas dober, čim močnejši tem bolji! Kontrapunkt je tukaj zares tujka. Poleg tega sem bil hripav; tem krepkeje sem se drl! Pa srečen in vesel, da nikdar takega! Turisti, pojdite v Žrelo se dret in obedovat! ... Potem sem plezal navzdol, nato po snežnem polju, malo navzgor in ob pol 11. sem dospel v Češko kočo.

Nobenelega turista nisem našel, oskrbnica mi je tožila o slabem obisku radi dohoda k koči, v prvem redu skozi to nesrečno Žrelo. Vedno manj turistov prihaja v Češko kočo, dasiravno je ena najlepših. V zimi je izpostavljena nevarnosti snežnih plazov, streha je bila občutno pokvarjena, treba bo temeljitega popravila.

Po kosilu sem se odpravil proti Mlinarskemu sedlu. Pravim, da je najlepša tura v Savinjskih Alpah! Čez veliko sneženo polje do vznožja, nato strmo navzgor, solnce je neznosno pripekalo, slekel sem še srajco in v samih kopalnih hlačah nadaljeval turo. Videl me ni nihče. Po dobrih treh urah sem bil na vrhu. Celu uro sem ležal ns solncu, vzel malo okrepčila in naprej! Po grebenu, — kako krasno — na obeh straneh velik prepad, čez Malega na Veliki Grintavec (v svoje veliko začudenje knjige nisem našel). Razgleda radi prevelike sopare ni bilo, ozrl sem se le na ponosno Kočno in si jo zaželel, toda ni mogoče. Ura je že šest, moral sem hiteti proti Kokrskemu sedlu.

V Cojzovi koči sem našel starega prijatelja planin g. dr. B. z dvema nadebudnima sinčkoma. Prehodil je z njima že neštetokrat Triglavsko pogorje, vendar na Savinjskih Alpah so bili prvikrat. Hitro smo se sprijateljili. — S spanjem to noč ni bilo nič. Ves dan sem bil hodil gol v najhujši vročini, pri tem nisem mislil na solnčno opeklino, ki mi je zdaj prizadejala hude bolečine. Kako bo drugi dan? Po načrtu bi moral čez Štruco, Skuto in Tursko goro na Kamniško sedlo.

Rano v jutro, v torek 1. avgusta, sem vstal, namazal sem se z vazelinom po ožganem životu, a ni dosti pomagalo. Poslovil sem se in odšel. V početku sem čutil radi opeklin velike ovire in bil sem primoran spremeniti načrt. Krenil sem čez Legarje na Sleme. Solnce je z vso silo pripekalo, za vsako skalo sem iskal sence in počival.

Tudi žeja je bila vedno večja, a vode nikjer. Napolnil sem steklenice s čistim snegom, prilil nekaj malinovca in par kapljic konjaka. Od Slemenca sem krenil na levo proti Skuti. Kako lepa tura! Pa moral sem se vrniti na Male Pode in sem obstal pred vhodom v Turski Žleb. Ena je bila ura. Hotel sem čez Tursko goro na Kamniško Sedlo, — a vročina in ta žeja! Zaželel sem si čiste Savinje pri izviru pod Okrešljem, zaželel sem si limone, surovega masla in belega kruha; vse to ima dobra Marička v Frischaufovem Domu. Pogledam še enkrat na uro in takoj zavijem v Turski Žleb; malo po produ, potem cepin med noge in hajdi naravnost po snegu navzdol. Ustavil sem se, ker sem srečal družbo. Bili so štirje Vrančani, prvič na planinah — in vzeli so težavno pot skozi Turski Žleb čez Tursko goro na Kamniško sedlo. „Bo že šlo. Živijo! Samo naprej po klinih, pazite, pet je pokvarjenih, izognite se na sneg in potem nazaj na pot, pol ure do vrha, nato na levo po markaciji.“ Parkrat smo še zavriskali. „Na svidenje“, in nadaljeval sem svojo vožnjo do serpentin. Skoro sem bil v Frischaufovem Domu in odpočil sem si, kakor sem želel. Ob pol sedmih sem odšel proti Kamniškemu sedlu. Solnce je že davno zašlo, hladen zrak je objemal zemljo in pot je bila nad vse prijetna. Hitro sem imel za seboj dolgočasne serpentine in že sem zavil na skale, kjer sem malo počakal. Naslonil sem se na skale, ne iz utrujenosti, ampak vsled krasnega pogleda na Okrešelj in Mrzlo goro. V dolino nisem mogel videti, ker je bila čez in čez pokrita z gosto meglo. Nadaljeval sem po lepo izdelani poti na sedlo. Velik vihar, leden veter! Oblaki so hiteli iz ene doline v drugo in zopet nazaj. Zavil sem se močneje in v par minutah sem bil v koči. Veliko turistov, dovolj zabave.

Sreda, 2. avgusta, zadnji dan, ki mi je še na razpolago. Že ob treh zjutraj sem študiral, kako bi ga najbolje izkoristil. Ob štirih sem odrinil iz prijazne kočice z dr. B.-evo družbo. Čez Sukalnik sem šel na Malo Planjavo, kjer sem dolgo časa opazoval čredo 12 gamsov, vsak dan se pasejo v jutranji uri na tem prostoru. Ko so nas zapazili, so zbežali globoko v dolino, mi pa smo šli naprej na Planjavo. Ležal sem na vrhu kake pol ure; nisem se oziral na Tirolske Dolomite, ne na Karavanke in še Bog ve kam, gledal sem le neprestano v to krasno Logarjevo dolino, na skupino Okrešlja, na Slap pod Rinko. — Po novi poti sem prišel ob pol 11. na Korošico Mala prijazna kočica je bila brez turistov. Oskrbnica je pripravila tečno kosilo in hitel sem na Presedljam. Zopet čreda gamsov, kako me je plašno gledala — zajel sem jih v duplini. Toda oster signal kozla vodnika in ni jih bilo več. Hotel sem na Konja, pa pripravljala se je nevihta. Že so začele padati debele kaplje in moral sem jo urnih korakov ubrati nazaj na Korošico. Deževalo je celo uro do pol treh. Določil sem odhod na tretjo uro, in sicer po Robanovi steni v Solčavo. Izkušen vodnik Dežman me je svaril, češ, temni oblaki ne pomenijo nič dobrega. Nič nisem slišal, saj dobro poznam pot, v dolino moram, naj bi padalo iz neba samo žveplo. Točno ob treh sem se odpravil, srečal sem par turistov, ki so bežali pred bližajočo se nevihto; kar verjeti niso mogli, da grem še nocoj v dolino in celo po Robanovem Kotu. Na Sedelcu je zopet pastir modroval nekaj o bogu bliska in groma, pa tudi to nič pomagalo. Zavil sem se v plašč in galopiral navzdol, kakor bi hotel prehiteti toli napovedano nevihto. Bil sem nekako v sredini stene, ko se vlije grozna ploha, toča in dež, blisk in tresk, vihar in piš. Na mokrih skalah mi je spodrkovalo, rušilo se je kamenje in prod. Kaj takega še nisem doživel! Pomoči ni bilo, zavetišča nikjer nobenega. Nekaj minut in moker sem bil do kože. Žuril sem se, kolikor mi je bilo mogoče, da pridem v dolino. Po skalah je šlo zelo počasi. Ob 6. sem prišel do Robana, ves raztrgan in premočen. Gostoljubni ljudje so mi dali jesti in piti, kolikor mi je bila volja, ponudili so mi tudi prenočišče, a ni bilo časa. Nevihta je prenehala, droben dež je še pršil. Ozrl sem se še enkrat v Robanov Kot, lepa je bila tura! .. Nadaljeval sem po Robanovi dolini in po okrajni cesti ter dospe

že pozno zvečer v Solčavo. Pri Herletu so mi posušili in za prvo silo zakrpali obleko, sam pa sem v mehki postelji prav sladko počival. Drugo jutro sem se že zgodaj odpeljal v Braslovče, od tam nazaj v Zagreb

Janko Krefl, Zagreb.

Kotiček.

Cavalleria rusticana — vljudnost gorjanca. — Svoje pašnike kmetje gorjanci ograjajo s plotovi, prevoze in prehode pa zapirajo z lesami. Marsikaterega turista je tisto odpiranje in zapiranje les že razjezilo. — Dve prav „šikani“ mestni turisti prideta na svoji turi mimo visokega kmeta Pustnika; pot gre skozi dvorišče, ograjeno z visokim plotom. Treba bo odpreti visoko leso. Turistki se bližata plotu in zlovoljno merita težko leso. Kar stopi iz hleva zavaljen dečak proti lesi in jo s svojimi od gnoja umazanimi rokami brzo odpre, ko baš prispeta turistki, tako da udobno prekoračita vrzel. Močni kmetici, ki istočasno stopi iz hleva, pravita turistki laskavo: „Kako vljuden je Vaš sin, da nama je tako prijazno odprl leso!“ Kmetica, nenavajena tihega mestnega govorjenja, je le deloma razumela, kaj ji pravita gospodični. Vendar jima pojasni položaj, češ: „Jaka leso odprl? Seveda! Zato, da zažene — živino!“

Društvene vesti.

Kranjskogorska podružnica SPD, občni zbor. — Vršil se je 11. marca 1923 v prostorih hotela „Razor“ v Kranjski Gori; navzočih je bilo 68 članov. Predsednik Verweger opraviči odsotnost tajnika g. Pibrovca, ki se zaradi odpotovanja na Nemško občnega zbora ni mogel udeležiti, poda namestu njega tajniško poročilo ter 1. poroča o društvenem delovanju za preteklo leto nastopno:

a) Popravila se je Koča na Gozdu in otvorila 2. julija 1922. Stroški znašajo K 43.150,24; ta znesek dolguje podružnica Kranjski industrijski družbi na Jesenicah. Pri odborovi seji se je sklenilo, da se ta družba prosi za odpis tega zneska, če že ne celega, pa vsaj polovica. Doseglo se je tudi posojilo K 20.000, od tega se je vzelo K 10.000; K 10.000 je še na razpolago. Vzlic pozni otvoritvi koče je bilo čistih dohodkov nad K 7.000. Za tekoče leto se lahko računa na K 10.000 čistih dohodkov.

Ker je članov nad 300 in je članarina zvišana na 12 Din, je upati na toliko dohodkov, da se bode dolg z lastnimi sredstvi pokrtil; če Kranjska industrijska družba račun odpiše, lahko še letos mislimo na zboljšanje koče. Predvsem je potrebno, da se pre-skrbijo še 4 postelje z vso opremo, ker se je lani pokazalo, da jih je premalo in so morali dostikrat turisti, ki bi bili radi prenočili, iti naprej. Tudi bi bilo misliti, da se sčasoma nadomesti obitje s tenkimi deskami. Odmeril se je že tudi svet okoli koče, morajo se le še postaviti kameniti mejniki.

b) Izpopolnjevale so se markacije v Karavankah in Julijskih planinah, dostavilo se je nekaj tabel itd.

c) Glede Doma na Vršiču poroča predsednik, da posreduje dr. Pretnar v Trstu pri italijanskih finančnih oblastih zaradi zasedbe Doma po finančni straži, da pa še ni prišlo nobeno poročilo in se torej še ne ve, kaj nameravajo Italijani z Domom napraviti. Pri zadnji odborovi seji se je sklenilo, da se Dom na Vršiču zavaruje proti ognju in nezgodam po naravnih silah za vsoto K 100.000.

d) Zgradil se je lansko leto podrti most čez Bistrico pod Peričnikom, ker je Osrednji odbor v Ljubljani naprosil podružnico, da to delo prevzame. G. odbornik

Hafner je delo izvršil. Dva posestnika, ki imata tam parcele, rabita tudi ta most in sta prispevala, prvi z brezplačnim lesom, drugi pa z brezplačnim delom. Cement (18 vreč) je podaril g. ravnatelj Winzig iz Mojstrane.

Vršila se je meseca avgusta planinska veselica na Jesenicah, ki je donesla K 693.60 — Članov je bilo 314.

2. Blagajnik g. Klofutar poda svoje poročilo, iz katerega je razvidno, da je imela podružnica v zadnjem letu dohodkov 9.514 — Din, izdatkov pa 9.507 — Din, tako da je ostalo čistega 7.— Din.

Preglednika računov g. Zore in g. Kosmač ugotovita, da so se blagajniške knjige pregledale in računi našli v popolnem redu. Blagajniku se da absolutorij.

K navedenim poročilom otvori predsednik debato. G. Kosmač opozarja, da se je pri Koči na Gozdu odmerilo več sveta, kakor ga je gospodarski odsek občine Kranjska Gora-Log daroval podružnici, in da bo treba odmero popraviti, ker gospodarski odbor preveč odmerjencga sveta ne odstopi, češ, da se stem otežkočuje, oziroma zaprečuje paša živine.

Dr. Grašič izrazi upanje, da se bo dala zadeva po novem odboru na eden ali drug način urediti.

3. Preden se vrše volitve novega odbora, zahteva g. Koritnik iz Jesenic, da se naj volijo za odbornike člani iz Jesenic, češ da imajo Jesenice največ članov in da imajo Jeseničani največ zaslug za prospeh podružnice; če se bo volilo drugače, bo prisiljen izstopiti iz podružnice in delovati na to, da se ustanovi na Jesenicah lastna podružnica.

G. Josip Zupan iz Mojstrane nasvetuje, da naj se sedež odbora menjava z vsakokratno triletno funkcijsko dobo in da naj bode 3 leta na Jesenicah, 3 leta na Dovjem, 3 leta v Kranjski Gori.

V svrhu porazgovora prekine predsednik občni zbor za pol ure, zedinjenje se pa ne doseže.

Predsednik Verweger naznani, da radi preselitve ne more več prevzeti predsedniškega mesta, na kar se na predlog g. Flereta izvoli z vzklikom za novega predsednika g. dr. Ivan Grašič, notar v Kranjski Gori.

Novoizvoljeni predsednik dr. Ivan Grašič prevzame predsedniško mesto, se zahvali za izkazano zaupanje, ter izreče zahvalo staremu odboru, zlasti pa njegovemu dosedanjemu predsedniku, za njih trud in za požrtvovalno delo; obljubi, da bo delal po svojih močeh za procvit, skušal viseče zadeve čimprej ugodno urediti ter prosi vse člane, da ga pri tem z nasveti in s svojimi izkušnjami pridno podpirajo. Nato preide k volitvam ostalega odbora. G. Koritnik izjavi, da člani iz Jesenic ne bodo glasovali, na kar se on in več članov iz Jesenic odstrani.

Na predlog g. Flereta se izvolijo soglasno za odbornike: gg. Fran Verweger iz Javornika, Andrej Černe in Peter Klofutar iz Kranjske Gore ter Franc Hafner iz Kranjske Gore; za namestnika: gg. Leon Pibrovce iz Jesenic in dr. Milko Kranjc iz Kranjske Gore; za preglednika računov: gg. Leopold Zore in Fran Kosmač iz Kranjske Gore, in kot zaupniki: za Dovje g. Jakob Kozjek, za Javornik g. Ivan Velepich, za Jesenice gg. Jože Čop in Matej Vergles, za Mojstrano g. Fran Čenčič, za Podkoren g. Miha Grilc in za Rateče g. Fran Pečar.

Podravske podružnice SPD. občni zbor se je vršil dne 3. sušca v gostilni g. Mirkota Glaserja na Smolniku. Udeležba je bila častna, navzočih je bilo tudi več odbornikov posestrime Mariborske podružnice.

Iz tajnikovega poročila je razvidno, da je bilo društveno delovanje zelo živahno. Turistika se v našem okrožju razvija in stotine ljudi išče razvedrila v lepi naravi. V spominski knjigi pri Ruški koči je vpisanih 2300 turistov, dasiravno se komaj polovica posetnikov vpiše.

Ugodna lega Pohorja ne vabi le na stotine turistov, prihajajo in oglašajo se tudi letoviščarji v tako obilnem številu, da je zaradi pomanjkanja prostorov njihovi želji težko ustreči. Društvo je štel v minulem letu 113 članov, med njimi 8 ustanovnikov. Odbor je imel dve seji, pri katerih je sklepal o važnih društvenih zadevah. Otvorila in prometu se je izročila tretja koč, „Čandrova koč“, ki je že skoraj popolnoma opremljena. — Oskrbnik koč se je trudil, da ustreže vsem zahtevam; društvo in obiskovalci so bili v obče zadovoljni. Ako ni bilo vse v redu, ni kriv on, ampak so krive razmere.

Zgradila se je nova pot od Rebrske bajte mimo Ravbarskih Peči do Malega Šumika; več potov se je premarkiralo in postavilo se je mnogo kažipotov. — Važno je bilo posvetovanje Pohorskih podružnic, pri katerem se je določil njihov delokrog. Vlada se je začela zanimati za tujski promet v naših krajih in hoče vpeljati zimski šport. Pri Ruški koči bi bil ugoden teren za smučarje, društvo bode skušalo dobiti od „Pašniške zadruge“ kos zemlje za smučarsko šolo.

Iz blagajnikovega poročila je razvidno, da je društvo dobro gospodarilo. — Občni zbor sklence povečati kuhinjo v Ruški koči ter zgraditi ledenico. Sklence se, tudi zgraditi nekaj novih potov, posebno v Šumiku. — Skušalo se bode pri Sv Bolfenku pod Veliko Kopo v hiši bivše šole pripraviti skromno zavetišče turistom.

Končno izreče predsednik zahvalo vsem osebam, ki so na kakršenkoli način ne-sebično in požrtvovalno delovali v prid društva.

Mariborska podružnica SPD, IV. redni občni zbor. — Vršil se je dne 3. marca 1923 v Nar. Domu v Mariboru. Štiri poglavitne naloge dajeje delovanju naše podružnice značilno obiležje: dvignjenje Mariborske koč, izpopolnitev koč na Klopnem vrhu, osnovanje koč pri Ribniških jezerih in aktivna pažnja na delo Nemcev, ki reklamirajo od države našo zasebnopravno lastnino, posestvo Mariborske koč. V teh smernicah se je vršil ta velepomembni občni zbor.

1. Načelnik, okraj sodnik dr. Senjor, otvori v smislu § 34 društ. pravil zbor, pozdravi delegate in nato vsestransko izčrpno poroča o glavnih smereh društvenega delovanja, kakor sledi: Nemci so napram radikalni stranki stavili med drugim kot pogoj za vstop v stranko tudi našo posest Mariborsko koč. To pa je bila nemogoča zahteva kajti društvo je koč od v to pooblaščenega kuratorja prejšnjega lastnika koč kupilo in je sedaj njen zemljiškoknjižni lastnik. Poprejšnji lastnik, društvo „Deutscher Bergverein“ je bilo pravomočno — tudi iz strategičnih motivov — razpuščeno. Naša podružnica je nato po sodni cenitvi kupila vse posestvo Marib. koč in kupnino kuratorju izplačalo. Kupno pogodbo je država odobrila in 16. julija 1921 je postalo naše društvo zemlj. knjižni lastnik vsega nepremičnega premoženja bivšega nemškega društva. Društvo se je udeležilo protesta marib. kulturnih društev zoper nameravani pakt z Nemci in je podpisalo tudi spomenico. Razen tega je na več mestih interveniralo pri vojaški oblasti. Po načelnikovem pravnem mnenju ni mogoče v pravni državi Marib. koč odvzeti sedanjim lastnikom.

Nakupili smo 1¹/₂ orala gozda od sosedu Siniča, na tej parceli se nahajajo izvirki vode in je naše društvo imelo le časovno omejeno najemniško pravico do njih. Da si ustvari možnost, s časom napraviti vodovod in, če bo tehnično mogoče, turbino za električno razsvetlavo, je odbor ta nakup pod ugodnimi pogoji izvršil tako, da so vsi izvirki sedaj naša last.

Osnova kočje pri Ribniškem jezeru še žal ni realizovana; načelnik je obširno obrazložil dosedanjí razvoj tega načrta, ki mu je oče poprejšnji predsednik dr. Brencé. Tekom zbora se je za pospešitev te zadeve izvolil poseben odbor. Predsednik poroča tudi o potih v Savinjskih planinah

2. Tajnik, fin. taj. Volčič, poroča: Rednih članov je imela podružnica v preteklem letu 522, med temi 4 ustanovnike. Odborovih sej je bilo 43, ki so bile vse skoro vedno polnoštevilne, došlih dopisov 126, odpravljenih 106. Številnim dobrotnikom sledi imenoma zahvala. Za kočjo na Klopnem vrhu je bila skoro vsa posteljina darovana; otvorila se je o Binkoštih 1922 o priliki poseta kluba „Skala“. Mnogobrojni promet od vseh strani je dokazal, kako potrebna je bila ustanovitev te kočje. Sedaj ima društvo lastno gostilniško koncesijo v nji. — Marib. kočja je imela 2038 turistov in sicer 1473 Slovencev, 109 Srbohrvatov, 68 Čehov, 380 Nemcev, 8 drugih; mnogo se jih sveda ne vpiše v knjigo. — Nato poroča o nakupu parcele, o izletu kluba „Skala“, o kočji na Ribniškem sedlu. Planinski ples, 1. februarja 1923, je moralno in gmotno prinesel mnogo uspeha; čistega dobička je bilo Din 20.000. Uspehu so pripomogle naše dame, Čehi in drugi prijatelji planinstva.

3. Blagajnik, trgovec Baloh, je v jedrnatem poročilu očrtal finančno gibanje, dohodkov je bilo 90.045,54 Din, izdatkov 85.053,39 Din.

4. Gospodar Mariborske kočje, ravnatelj realke Jakob Zupančič, poroča o upravi kočje. Razlaga nadlego s prejšnjo oskrbnico in veselje z novo, tako da je naša kočja ne le po legi, opremljena in zgrajena, temveč tudi po izborni oskrbi pravi planinski hotel, kakor ga je o priliki imenoval neki izkušeni planinec. Naj bi ta planinski dom posečali vsi iz vse države, da bi spoznali, kake krasote čuva naše društvo na zelenem Pohorju. Gospodar razloži potrebo po ledenici, skupnem ležišču.

5. Markacijski odsek, pod vodstvom trgovca Kravosa, je prepredel Pohorje z novimi poti, še več obeta za bodočnost.

6. Izvoli se nov odbornikov namestnik v odbor, novi „markači“ in pripravljalni odbor za kočjo pri Ribniških jezerih. —

7. Slučajnosti. Odvetnik dr. Škapin predlaga, da se pošlje pozdrav v zaporu se nahajajočim Orjunašem — planincem. — Društvo vabi vse, ki bi radi kaj storili za prospeh prometa po našem Pohorju, v svojo sredo!

Dr. M. Š.

Naše slike: Koča na Gozdu (1226 m), ki jo omenja tudi današnje poročilo Kranjskogorske podružnice (str. 77), leži tik ob Suhi Pišnici v krasni legi pod mogočnimi stenami Prisojnika v bližini ruske kapelice. Na sliki so vidne stene ob Prisojnikovem Oknu in vrh prelaza Vršiča. (Prim. str. 57, kjer je popraviti višino. — Ured.)

Planinski Vestnik se naroča pri Osrednjem odboru SPD v Ljubljani. Naročnina je 140 K (35 Din). — Tja je pošiljati tudi reklamacije. — Rokopisi se pošiljajo uredniku v Maribor.

Vsebina: Jakob Aljaž: Planinski spomini (Str. 65). — Darinka: Preko Kranjskogorskih planin (Str. 67). — Špela: V spomin prijatelju Jožu Turku (Str. 70). — Čez hrib in dol (Str. 73). — Kotiček (Str. 77). — Društvene vesti: Kranjskogorske podružnice SPD občni zbor (Str. 77). Podravske podružnice SPD občni zbor (Str. 78) Mariborske podružnice SPD občni zbor (Str. 79). — Slika (na prilogi): Koča na Gozdu (Str. 80.)

Urednik dr. Josip Tominšek v Mariboru. — Izdaja in zalaga Slovensko Planinsko Društvo v Ljubljani (Osrednji odbor). — Tisk tiskarne Makso Hrovatin v Ljubljani.

Koča na Gozdu (1226 m) pod Vršičem

Fot. dr. Stanko Tominšek